

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ за школску 2021/22. годину

Тим за самовредновање рада школе у ужем саставу (професори Јулијана Јамбор, Беа Шарчевић Хајду, Милош Вулековић, Сања Мормер, Соња Хампелић, Јасмина Дулић, ко-координатор психолог Весна Бојанић, координатор педагог Бранка Јосимов и директор Душан Павловић), на својој онлајн седници (21. марта 2022.) је, у складу са својим Годишњим планом рада школе одлучио је да истражи и вреднује области квалитета:

4. Подршка ученицима и
5. Етос.

Одлучено је да се у истраживање укључе ученици, професори и родитељи, односно чланови Школског одбора попуњавајући електронске упитнике (сви су били анонимни). У истраживању је учествовало 400 ученика (на 3 наставна језика), 62 професора и 25 чланова Савета родитеља и Школског одбора (на три језика).

За професоре и ученике неки од индикатора су „преведени“ на разумљивији начин или на личне поступке, неки су изостављени (код ученика), јер није за очекивати да имају сазнања о свим аспектима наставних и организационих поступака у школи. Неки индикатори су раздвојени на више показатеља.

Сви учесници су индикаторе/показатеље сваког стандарда процењивали оценама „1 – није присутно; 2 – присутно у мањој мери; 3 – присутно у већој мери; 4 – присутно у потпуности“. До коначне процене се дошло аритметичком средином код свих учесника по групама.

У квалитативној анализи ће сви показатељи/индикатори бити приказани на начин који је предвиђен Правилником у делу за спољашњу евалуацију рада школе, односно:

1:	1 – 1,50	није присутно
2:	1,51 – 2,50	присутно у мањој мери
3:	2,51 – 3,50	присутно у већој мери
4:	3,51 – 4,00	присутно у потпуности.

Прилог овог извештаја чине табеле са аритметичким срединама и проценама по испитаницима и предлог мера за унапређивање рада школе у појединим сегментима.

На свом састанку, Тим се определио да процени следеће области квалитета рада установе, а вредновање је реализовано према *Правилнику о стандардима квалитета рада установе (Сл. гласник - Просветни гласник бр.14, од 2. августа 2018. године)* који предвиђа следеће показатеље за:

ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА 4: ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА

4.1. У школи функционише систем пружања подршке свим ученицима.

- 4.1.1. Школа предузима разноврсне мере за пружање подршке ученицима у учењу.
- 4.1.2. Школа предузима разноврсне мере за пружање васпитне подршке ученицима.
- 4.1.3. На основу анализе успеха и владања предузимају се мере подршке ученицима.
- 4.1.4. У пружању подршке ученицима школа укључује породицу односно законске заступнике.
- 4.1.5. У пружању подршке ученицима школа предузима различите активности у сарадњи са релевантним институцијама и појединцима.
- 4.1.6. Школа пружа подршку ученицима при преласку из једног у други циклус образовања.

4.2. У школи се подстиче лични, професионални и социјални развој ученика.

- 4.2.1. У школи се организују програми/активности за развијање социјалних вештина (конструктивно решавање проблема, ненасилна комуникација...).
- 4.2.2. На основу праћења укључености ученика у ваннаставне активности и интересовања ученика, школа утврђује понуду ваннаставних активности.
- 4.2.3. У школи се промовишу здрави стилови живота, права детета, заштита човекове околине и одрживи развој.
- 4.2.4. Кроз наставни рад и ваннаставне активности подстиче се професионални развој ученика, односно каријерно вођење и саветовање.

4.3. У школи функционише систем подршке ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима.

- 4.3.1. Школа ствара услове за упис ученика из осетљивих група.
- 4.3.2. Школа предузима мере за редовно похађање наставе ученика из осетљивих група.
- 4.3.3. У школи се примењује индивидуализовани приступ/индивидуални образовни планови за ученике из осетљивих група и ученике са изузетним способностима.
- 4.3.4. У школи се организују компензаторни програми/активности за подршку учењу за ученике из осетљивих група.
- 4.3.5. Школа има успостављене механизме за идентификацију ученика са изузетним способностима и ствара услове за њихово напредовање (акцелерација; обогаћивање програма).
- 4.3.6. Школа сарађује са релевантним институцијама и појединцима у подршци ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима.

ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА 5. ЕТОС

5.1. Успостављени су добри међуљудски односи.

- 5.1.1. У школи постоји доследно поштовање норми којима је регулисано понашање и одговорност свих.
- 5.1.2. За дискриминаторско понашање у школи доследно се примењују мере и санкције.
- 5.1.3. За новопридошле ученике и запослене у школи примењују се разрађени поступци прилагођавања на нову школску средину.
- 5.1.4. У школи се користе различите технике за превенцију и конструктивно решавање конфликта.

5.2. Резултати ученика и наставника се подржавају и промовишу.

- 5.2.1. Успех сваког појединца, групе или одељења прихвата се и промовише као лични успех и успех школе.
- 5.2.2. У школи се примењује интерни систем награђивања ученика и запослених за постигнуте резултате.
- 5.2.3. У школи се организују различите активности за ученике у којима свако има прилику да постигне резултат/успех.
- 5.2.4. Ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом учествују у различитим активностима установе.

5.3. У школи функционише систем заштите од насиља.

- 5.3.1. У школи је видљиво и јасно изражен негативан став према насиљу.
- 5.3.2. У школи функционише мрежа за решавање проблема насиља у складу са Протоколом о заштити деце/ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама.
- 5.3.3. Школа организује активности за запослене у школи, ученике и родитеље, које су директно усмерене на превенцију насиља.
- 5.3.4. Школа организује посебне активности подршке и васпитни рад са ученицима који су укључени у насиље (који испољавају насилничко понашање, трпе га или су сведоци).
- 5.4. У школи је развијена сарадња на свим нивоима.**
- 5.4.1. У школи је организована сарадња стручних и саветодавних органа.
- 5.4.2. Школа пружа подршку раду ученичког парламента и другим ученичким тимовима.
- 5.4.3. У школи се подржавају иницијативе и педагошке аутономије наставника и стручних сарадника.
- 5.4.4. Родитељи активно учествују у животу и раду школе.
- 5.4.5. Наставници, ученици и родитељи организују заједничке активности у циљу јачања осећања припадности школи.
- 5.5. Школа је центар иновација и васпитно-образовне изузетности.**
- 5.5.1. Школа је препознатљива као центар иновација и васпитно-образовне изузетности у широј и ужој локалној и стручној заједници.
- 5.5.2. Наставници континуирано преиспитују сопствену васпитно-образовну праксу, мењају је и унапређују.
- 5.5.3. Наставници нова сазнања и искуства размењују са другим колегама у установи и ван ње.
- 5.5.4. Резултати успостављеног система тимског рада и партнерских односа на свим нивоима школе представљају примере добре праксе.
- 5.5.5. Школа развија иновативну праксу и нова образовна решења на основу акционих истраживања.

Квалитативна анализа ће бити приказана по групама испитаних (због значајно различитог броја испитаника), а процена стандарда обједињено, аритметичким срединама. У прилогу се налазе табеле по групама испитаника, стандардима, показатељима и аритметичким срединама.

Област квалитета: 4. Подршка ученицима

У целини гледано, ову област квалитета испитаници у истраживању процењују као присутну у већој мери (2,61) – процена 3

Стандард: 4.1. У школи функционише систем пружања подршке свим ученицима

Према истраживању, испитаници су овај стандард проценили као присутан у већој мери (2,74).

Чланови Школског одбора и родитељи сматрају да је овај стандард остварен у **већој мери (2,99)**. Нешто ниже су проценили пружање подршке ученицима у учењу и васпитне подршке (2,72 и 2,76), нешто више (око 3) све остале индикаторе.

Овај стандард су наставници проценили оценом испод 3, у **већој мери (једва - 2,92)**. Нешто ређе укључују породицу у подршку, још ређе да у подршци сарађују са спољашњим институцијама и појединцима (2,52) и да пружају подршку ученицима при преласку у следећи циклус образовања. Сви остали индикатори су процењени као остварени изнад 3.

Ученици овај стандард процењују као присутан у **мањој мери (2,30)**. Ученици у мањој мери имају утисак да им професори пружају подршку у учењу и да на њих васпитно делују (2,39 и 2,41). Ретко

по потреби коригују свој начин рада, ретко укључују родитеље и једва укључују институције и појединце ван школе (1,99).

Стандард: 4.2. У школи се подстиче лични, професионални и социјални развој ученика.

Према истраживању, испитаници су овај стандард проценили као присутан у већој мери (2,60).

Родитељи и чланови Школског одбора су оствареност овог стандарда проценили као присутан у **већој мери (2,95)**. По њима постоје програми и активности за развој социјалних вештина, ваннаставне активности се организују на основу интересовања ученика, промовишу се здрави стилови живота, ради се на професионалној оријентацији и каријерном вођењу ученика.

По мишљењу наставника овај стандард се остварује у **већој мери (2,71)**. Ипак, мишљења толико јединствена по показатељима. Наставници у мањој мери организују програме за развој социјалних вештина (2,40), и у мањој мери организују ваннаставне активности на основу интересовања ученика (2,45). У већој мери промовишу здраве начине живота, професионални развој и каријерно вођење кроз наставу.

Ученици оствареност овог стандарда виде као присутно у **мањој мери (2,14)**. Сва четири понуђена показатељ су процењена као присутна у мањој мери. И активности за развој социјалних вештина (2,03) и ваннаставне активности засноване на интересовањима (2,20) и промоција здравих стилова живота (2,27) и професионални развој и каријерно вођење кроз наставне активности (2,06).

Стандард: 4.3. У школи функционише систем подршке ученицима из осетљивих група и и ученицима са изузетним способностима

Према истраживању, испитаници су овај стандард проценили као присутан у мањој мери (2,48).

Родитељи и чланови Школског одбора су овај стандард проценили као присутан у **већој мери (2,93)**. Најниже су процењени индивидуализовани приступ и планови за ученике из осетљивих група и ученике са изузетним способностима (2,84). Сви остали показатељи су процењени од 2,92 до 3,00.

Овај стандард су наставници проценили убедљиво најнижом оценом, као присутан у **мањој мери (2,14)**. Пошто су ставке у упитнику „преведене“ директно на ангажман самих наставника и процене су прилично ниске и баш све су процењене као присутне у мањој мери. Наставници ретко учествују у стварању услова за упис ученика из осетљивих група (2,02), предузимају мера за њихово редовно похађање наставе (2,23), примени индивидуализованог приступа и планова за ученике из осетљивих група и оних са изузетним способностима (2,29), најређе учествују у реализацији компензаторних програма за подршку учењу ученицима из осетљивих група (1,85). Ретко познају школске механизме за идентификацију ученика са изузетним способностима и стварају услове за њихово напредовање (2,36), ретко сарађују са релевантним институцијама у подршци ученицима из осетљивих група и оних са изузетним способностима (2,08).

У упитницима за ученике обухваћени су само неки показатељи (неки су и „преведени“) и овај стандард ученици такође процењују као присутан у **мањој мери (2,37)**. Најниже су проценили показатељ (4.3.4.) који у упитнику гласи „У школи су организовани програми за подршку и прилагођавање ученицима којима је то потребно.“ (1,93).

Област квалитета: 5. Етос

У целини гледано, ову област квалитета испитаници у истраживању процењују као присутну у већој мери (2,61) – процена 3

5.1. Успостављени су добри међуљудски односи

Према истраживању, испитаници су овај стандард проценили као присутан у већој мери (2,77).

Чланови Савета родитеља и Школског одбора сматрају да је овај стандард присутан **већој мери (3,25)**. Сматрају да се у већој мери доследно поштују норме које регулишу понашање и одговорност свих, да се примењују санкције за дискриминаторско понашање, да се за новопридошле ђаке и запослене примењују разрађени поступци прилагођавања и да се користе различите технике за превенцију и конструктивно решавање конфликта. Све процене присутности показатеља су изнад 3,00.

За разлику од родитеља, наставници и такође мисле да су међуљудски односи присутни **у већој мери (2,65)**, али су им процене нешто ниже. Не рачунајући „додате“ ставке (ради „превода“ и утврђивања реалног стања), ни један показатељ није процењен ознаком „3“. Чак је показатељ „5.1.3. За новопридошле ученике и запослене у школи примењују се разрађени поступци прилагођавања на нову школску средину.“, процењен као „присутан у мањој мери“ (2,39).

Што се тиче ученика, њихова процена присутности овог стандарда је да је присутан **у мањој мери (2,40)**. Не рачунајући додате, изостављене и преведене ставке најмање су задовољни поступцима за прилагођавање ученика на нову средину (2,26) и примени техника превенцију и конструктивно решавање конфликта (2,14).

5.2. Резултати ученика и наставника се подржавају и промовишу.

Према истраживању, испитаници су овај стандард проценили као присутан у већој мери (2,79).

Родитељи и чланови Школског одбора овај стандард процењују као присутан **у већој мери (3,05)**. Код све три групе испитаника најбоље је процењен показатељ „5.2.1. Успех сваког појединца, групе или одељења прихвата се и промовише као лични успех и успех школе.“ (родитељи – 3,36; наставници – 3,40; ученици – 3,03)

Наставници овај стандард процењују као присутан **у већој мери (2,82)**. Процене су прилично високе (око 3), осим ставке „5.2.4. Ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом учествују у различитим активностима установе.“, где је процењено да се то дешава у мањој мери (2,15).

Овај стандард су ученици проценили (једва, на граници) као присутан **у већој мери (2,51)**. Осим промоције успеха, све остале ставке су процењене као присутне у мањој мери, а најниже је и овде процењено учешће ученика са сметњама и инвалидитетом као пристно у мањој мери (2,14).

5.3. У школи функционише систем заштите од насиља.

Према истраживању, испитаници су овај стандард проценили као присутан у већој мери (2,75).

Чланови Школског одбора и родитељи су овај стандард проценили веома високо – **у већој мери (3,08)**. Сви показатељи су процењени изнад 3,00, а показатељи да је у школи видљиво и јасно изражен негативан став према насиљу и да функционише мрежа за решавање проблема насиља у

складу са Протоколом су чак, према критеријумима из Правилника о вредновању процењени као присутни у потпуности (5.3.1. – 3,64, односно, 5.3.2. – 3,52).

Овај стандард и наставници описују као присутан у **већој мери (2,83)**, али у нижем степену. Организацију активности у школина превенцији насиља у којима учествују запослени, ученици и родитељи процењују као присутне у мањој мери (5.3.3. - 2,35). Посебне активности подршке и васпитног рада са ученицима укљученим у насиље на било који начин процењују као присутне у већој мери, али једва (5.3.4. – 2,55).

Ученици овај стандард процењују врло ниско, као присутан у **мањој мери (2,34)**. Осим процене показатеља о израженом негативном ставу према насиљу, сви остали показатељи су процењени као присутни у мањој мери. Најниже је процењен показатељ активностима везаним за превенцију насиља (5.3.3. – 1,90).

5.4. У школи је развијена сарадња на свим нивоима.

Према истраживању, испитаници су овај стандард проценили као присутан у већој мери (2,69).

Због специфичности показатеља овог стандарда, ученици су процењивали свега три показатеља (нису у могућности да имају информацију о осталима), а наставници су код два показатеља процењивали своју личну укљученост у неке активности школе (од пет показатеља).

Родитељи и чланови Школског одбора су овај стандард проценили као присутан у **већој мери (3,06)**. Најниже су проценили своју укљученост у живот и рад школе (5.4.4. – 2,88) и организацију заједничких активности наставника, родитеља и ученика у сврху осећања припадности школи (5.4.5. – 2,64).

Овај стандард наставници процењују прилично ниско, иако је процена да је присутан у **већој мери (2,68)**. Најниже су процењени сарадња стручних и саветодавних органа (5.4.1. – 2,65), наставничко укључивање родитеља у живот и рад школе (5.4.4. – 2,60). А наставничко укључивање ученика и родитеља у заједничке активности ради јачања осећаја припадности школи је процењено чак као присутно у мањој мери (5.4.5. – 2,03).

Ученици овај стандард процењују врло ниско, као присутан у **мањој мери (2,34)**. Ученици су подједнако ниско (присутно у мањој мери) проценили и укљученост родитеља (5.4.4. – 2,20), а посебно заједничке активности свих субјеката (5.4.5. – 1,87).

5.5. Школа је центар иновација и васпитно образовне изузетности.

Према истраживању, испитаници су овај стандард проценили као присутан у већој мери (2,65).

Због специфичности показатеља овог стандарда, ученици су процењивали свега један показатељ (своје учешће у активностима које школа организује на иновирању наставе), а наставници су процењивали своје лично учешће у унапређивању наставе.

Чланови Школског одбора и Савета родитеља су овај стандард проценили као присутан у **већој мери (2,88)**. Ипак, ни код једног показатеља процена не показује да је овај стандард присутан у потпуности и све процене су испод 3,00.

Наставници овај стандард процењују као присутан у **већој мери (2,89)**. Највише процене се односе на сопствено унапређење васпитно-образовне праксе (5.5.2. – 3,18) и размену сазнања и искустава са колегама у школи ван ње (5.5.3. – 3,18). Најнижа процена се односи на тврдњу/показатељ да

школа развија иновативну праксу и нова образовна решења на основу акционих истраживања (5.5.5. – 2,57).

Овај стандард ученици процењују као присутан у мањој мери (2,19). По сопственом мишљењу ретко учествују у активностима које школа орагнизује да би била препознатљива као центар иновација и васпитно-образовне изузетности у широј и ужој локалној и стручној заједници (5.5.1. – 2,19).

ЗАКЉУЧЦИ:

Уз напомену да је ванредно стање и двогодишња епидемиолошка ситуација отежала, а често и онемогућила уобичајени рад школе, на основу добијених података, чланови Тима су на свој седници 10. маја 2022. године утврдили слабости у раду школе првенствено на подршци ученицима (највише односом и поступцима наставника у настави и мотивацијом ученика за наставне и ваннаставне активности, независно од њихових способности и могућности).

Такође, подаци показују да су активности на превенцији насиља, дискриминације и решавању конфликта на мање задовољавајућем нивоу.

Тима за самовредновање рада школе предлаже следеће активности и мере на унапређивању рада школе:

Предлог мера:	Носиоци активности:	Време реализације:	Начин праћења:
<p>Рада на развоју професионалних компетенција наставника:</p> <ul style="list-style-type: none"> - интерне и екстерне обуке за наставнике (са акцентом на комуникацији са ученицима, нарочито за одељенске старешине и диференцираним наставним поступцима, за све); - ИОП-и; - менторски програми; - упознавање наставника са процедурама за случајеве проблема у учењу и потребама за убрзано напредовање. 	<ul style="list-style-type: none"> - Директор и поћници директора; - Педагошки колегијум; - Наставничко веће; - Стручна већа предмета; - Стручни сарадници; - Тим за обезбеђивање квалитета и развој школе; - Тим за инклузију. 	<ul style="list-style-type: none"> - одмах; - прво полугодиште 2022/23. године; - током године. 	<ul style="list-style-type: none"> - Анализе на састанцима стручних органа; - Преглед планова; - Извештаји на крају године - лични, портфолио .
<p>Појачати рад у ваннаставним активностима и пројектној настави према интересовањима ученика:</p> <ul style="list-style-type: none"> - упитници о интересовањима ученика за ваннаставне активности; - подела задужења, организација и реализација ваннаставних активности према интересовањима ученика; - израдити планове рада ваннаставних активности и уградити у Годишњи план рада за школску 2022/23. годину, - стварање услова за реализацију ваннаставних активности. 	<ul style="list-style-type: none"> - стручни сарадници; - директор и помоћници директора; - наставничко веће; - стручна већа предмета; - Тим за обезбеђивање квалитета и развој школе 	<ul style="list-style-type: none"> - одмах; - почетком школске 2022/23. године 	<ul style="list-style-type: none"> - Извештаји; - Записници стручних већа, тимова и органа.
<p>Евалуација рада наставника:</p> <ul style="list-style-type: none"> - посете наставним часовима; - упитници за ученике и наставнике. 	<ul style="list-style-type: none"> - стручни сарадници; - стручна већа предмета; - директор и помоћници директора; - Тим за самовредновање рада школе. 	<ul style="list-style-type: none"> - крај школске године. 	<ul style="list-style-type: none"> - извештаји и записници; - лични портфолио о наставника .
<p>Обуке наставника и ученика (интерне или екстерне) о ПРАВИЛНИКУ о протоколу поступања у установи у заштити од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - радионица председници Наставничког већа и/или обука за одељенске старешине; - уградити планове (са акцентом на превенцији) у планове рада одељенских старешина; - обуке за решавање конфликта. 	<ul style="list-style-type: none"> - Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања; - стручни сарадници; - одељенске старешине; - Школска управа Сомбор; - директор, помоћници директора. 	<ul style="list-style-type: none"> - почетак школске године; - током године. 	<ul style="list-style-type: none"> - записници наставничког већа; - евиденција случајева насиља; - извештаји стручних сарадника и одељенских старешина; - електронски дневник; - лични портфолио наставника .